

ПРАВИЛНИК

**За управление и опериране на Резервен Обезпечителен
Фонд**

София, 2010 г.

Раздел първи

Общи положения

Основание за създаване на фонда.

Чл. 1. Резервният обезпечителен фонд се създава към Българска народна банка на основание чл. 42 от Наредба № 3 от на БНБ от 16 юли 2009 г. за условията и реда за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти.

Управление на фонда

Чл. 2. (1) Фондът се управлява от Управителен съвет в състав от петима членове – физически лица, двама от които се определят от Управителния съвет на БНБ и трима – от представителната организация на търговските банки. С оглед осигуряване на оперативност при функционирането на Фонда, Управителният съвет на БНБ и представителната организация на търговските банки определят и по един резервен член за всеки от излъчените от тях членове на Управителния съвет на Фонда, който да замества титуляра при необходимост. Фондът се представлява от председател, който се избира от Управителният съвет измежду членовете му.

(2) Всеки от основните и резервни членове на Управителния съвет на Фонда подписва при определянето си за такъв, декларация за конфиденциалност на информацията.

(3) Управителният съвет на Фонда провежда заседания поне веднъж на 3 месеца, които се свикват от председателя по негова или на който и да е член на УС инициатива.

(4) За провеждане на заседание на Управителния съвет на фонда се изисква присъствието на 5 члена, при спазване на квотния принцип.

(5) За приемане на решения от Управителния съвет на Фонда се изисква обикновено мнозинство от общия брой на членовете му. Решението е валидно, когато бъде подкрепено от поне по един представител, излъчен от Управителния съвет на БНБ и представителната организация на търговските банки.

(6) Воденето на протоколи от заседанията на УС и съхраняването на документацията на Фонда се извършва от служител на оператора на Фонда.

(7) БНБ осигурява помещение за провеждане заседанията на Управителния съвет на Фонда.

(8) Управителният съвет на фонда има следните основни функции:

1. приема Правилник за управление и функциониране на Фонда;
2. приема Методика за разпределяне на приходите от лихви по ползвани кредити от Фонда между участниците;
3. приема правила за реализиране на предоставените обезпечения и възстановяване на кредитите към Фонда;
4. възлага на оператора на Фонда функциите по текущо управление на сметката на Фонда;

Опериране на фонда

Чл. 3. (1) За оператор на Фонда се определя дирекция “Банкова политика”, отдел “Парични инструменти” в БНБ.

(2) Операторът на Фонда, на базата на пряко упълномощаване от страна на Управителния съвет, изпълнява функциите по текущото управление на сметката на Фонда, при стриктно спазване на предвидените в този правилник операционни процедури.

(3) Операциите по сметките за сетълмент на банките, свързани с регулацията на дяловото им участие във Фонда, се вземат служебно в БНБ, на базата на нареждания, подадени към Дирекция “Главно счетоводство” в БНБ от оператора на Фонда.

(4) При всяко регулиране операторът на Фонда информира всяка търговска банка за общия размер на Фонда и относителния дял и размера на дяловото ѝ участие в него.

Ползване на средства от фонда

Чл. 4. (1) Всяка банка има право, при необходимост от допълнителни средства за осигуряване на сетълмента на подадените заявки от операторите на платежни системи и системи за сетълмент на ценни книжа (наричани по-нататък „системни оператори”), да ползва средства от Фонда, до трикратния размер на дяловото му участие, както следва:

1. До размера на дяловото си участие – без допълнителни изисквания и без начисляване на лихви;
2. Кредит на сума до двукратния размер на дяловото си участие, срещу предоставено обезпечение;

(2) Сумата на ползания кредит от фонда се отнася в намаление на общата сума на поддържаните резервни активи при отчитане изпълнението на задължителните минимални резерви от банката-кредитоползвател.

Приемани обезпечения

Чл. 5. При предоставяне на кредити от Фонда се приемат следните обезпечения:

1. Държавни ценни книжа от вид и с характеристика, определени от Управителния съвет на Фонда, в размер на 110% върху сумата на кредита. Предлаганите като обезпечение ДЦК се приемат, както следва:

- а) по най-ниската цена купува, котирана в Ройтерс в момента на подаване на заявката (плюс акумулираната до момента лихва);
- б) при липса на официална котировка за определена емисия ДЦК, същите се приемат по текуща стойност, определена на база на средната цена при емитиране (а за отворените емисии – по средната цена, реализирана при първо отваряне на емисията), плюс акумулираната до момента лихва;

2. Чуждестранна валута „евро”, поддържана по резервните сметки на банките в БНБ, по легова равностойност, изчислена по фиксирания валутен курс.

Срок на предоставяне на средства от фонда

Чл. 6. Средствата от фонда се предоставят като “овърнайт”, независимо дали са в рамките на дяловото участие или под формата на кредит. Ползваните средства от фонда стават изискуеми в началото на системния ден на RINGS, следващ датата на предоставяне като събирането на задълженията се извършва по процедурата, предвидена в чл.13.

Погасяване на задължения към фонда

Чл. 7. (1) Възстановяването по сметката на фонда на ползваните средства не се счита за погасено задължение, когато в края на системния ден на RINGS, следващ деня на ползването, възникне ново задължение към фонда.

(2) Когато банка приключва със задължения към фонда седем последователни работни дни, спрямо нея се прилагат изискванията на чл. 36, ал. 2, т. 1 от Закона за кредитните институции.

Лихви при ползване на средства от фонда

Чл. 8. (1) За ползваните средства от фонда на сума до размера на дяловото участие лихва не се дължи.

(2) При ползван кредит от Фонда банката-кредитоползвател заплаща на Фонда лихва, изчислена на базата на средния лихвен процент, постигнат на междубанковия паричен пазар в деня на ползване на кредита, плюс надбавка от 10 процентни пункта.

Разпределение на постъпленията от лихви между участниците във фонда

Чл. 9. След изтичане на всеки календарен месец постъпилите през периода лихви по ползвани кредити от Фонда се разпределят между участниците по методика, като разпределените суми се отчитат при регулиране на дяловото им участие за следващия месец.

Раздел втори

Операционни процедури при ползване на средства от Фонда

Време на задействане на фонда

Чл. 10. (1) Фондът се задейства при необходимост, в края на системния ден на RINGS.

(2) При изрично писмено искане от страна на отделен участник фондът може да бъде задействан и преди края на системния ден, но не преди постъпването в RINGS на последната за деня нетирана заявка за сетълмент, подадена от системен оператор

Възникване на необходимост от задействане на фонда

Чл. 11. Необходимост от задействане на Фонда е налице в случай, че наличностите по сметката за сетълмент на една или повече банки-участници в RINGS в края на системния ден не са достатъчни за покриване на нетните им дебитни позиции в заявките за сетълмент, подадени от системните оператори.

Предоставяне на средства от фонда

Чл. 12. (1) Когато недостигът по предходния член 11 е в рамките на дяловата вноска на участника, предоставянето на средства от Фонда се извършва по инициатива на оператора на Фонда. Същият изпраща до дирекция “Главно счетоводство” в БНБ нареждане за прехвърляне на необходимата сума от сметката на Фонда по сметката за сетълмент на съответната банка.

(2) Когато сумата на недостига е в размер, налагащ ползването на обезпечен кредит от фонда, предоставянето на средства се извършва по инициатива на съответната банка-участник, въз основа на подадено писмено искане до оператора на Фонда за ползване на кредит, в което е посочено предлаганото обезпечение. В зависимост от вида на обезпечението, кредитирането се извършва при спазване на съответната процедура, както следва:

1. При обезпечение чрез ДЦК – прилага се само за банки-участници в ЕСПОТ. Операцията се осъществява под формата на РЕПО-сделка без движение по разплащателната сметка, съгласно чл. 16, ал. 1, т. 3 от Наредба № 5 на МФ и БНБ за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа (Наредба № 5), по следната процедура:

- а) При възникване на потенциална необходимост от задействане на РОФ, в срок до 16.30 часа операторът на РОФ уведомява писмено управление „Фискални услуги” за удължаване на системния ден на RINGS;
- б) В срок до 17.15 часа банката подава към ЕСПОТ искане за сделка „продава” по реда на чл. 17, ал. 3 от Наредба № 5;
- в) След извършване на проверка, ако предлаганото обезпечение съответства по вид и стойност на изискването на чл.5, т. 1, в срок до 17.30 часа операторът на Фонда подава към ЕСПОТ искане за сделка „купува” по реда на чл. 17, ал. 3 от Наредба № 5;
- г) След получаване на потвърждение, че ценните книжа са прехвърлени по сметката на Фонда, операторът изпраща до дирекция “Главно счетоводство” нареждане за прехвърляне на сумата от сметката на Фонда по сметката за сетълмент на съответната банка.

2. При обезпечение в евро се спазва следната процедура:

- а) Банката-кредитоискател изпраща до дирекция “Главно счетоводство” на БНБ нареждане за прехвърляне на валутата от сметката ѝ в резервна валута по сметката на Фонда;
- б) дирекция “Главно счетоводство” информира оператора на Фонда за изпълнението на операцията;
- в) Когато предлаганото обезпечение съответства на предвиденото в чл. 5, т. 2, операторът на Фонда изпраща нареждане до дирекция “Главно счетоводство” за прехвърляне на сумата от сметката на Фонда по сметката за сетълмент на съответната банка.

Процедури по събиране на задълженията към фонда

Чл. 13. (1) По нареждане на оператора на Фонда в края на системния ден в деня на ползване на средства от Фонда дирекция “Главно счетоводство” в БНБ въвежда за изпълнение с неотложен приоритет с вальор следващия системен ден следните дебитни операции срещу сметката на банката в поредност, както следва:

1. За сумата до размера на дяловото ѝ участие във Фонда.
2. За сумата на ползвания обезпечен кредит.

(2) Дебитната операция по ал. 1, точка 1, остава в опашката на чакащи плащания до нейното изпълнение. Ако постъпила в RINGS заявка за сетълмент, подадена от системен оператор не може да бъде изпълнена поради наличието на задължение по чл.13 ал.1 т.1, същото се счита за просрочено и БНБ уведомява системните оператори за изключване на банката-длъжник от нетната схема до окончателното му погасяване..

(3) При изпълнение в RINGS на дебитната операция по ал. 1, точка 2, в зависимост от вида на предоставеното обезпечение, операторът на Фонда незабавно изпраща писмено уведомление/нареждане до:

1. управление „Фискални услуги” в БНБ, за финализиране на сделката по обратното изкупуване на ценните книжа;
2. дирекция „Главно счетоводство”, за обратно прехвърляне на предоставената като обезпечение валута от сметката на фонда по сметката на банката.

(4) Ако задължението по предходната ал. 1, т. 2 не бъде погасено до 15 минути преди постъпване в RINGS на първата за следващия системен ден заявка за сетълмент, подадена от системен оператор, по нареждане на оператора на Фонда отдел “Платежни системи” в БНБ оттегля дебитната операция от опашката на чакащи плащания. В такъв случай:

1. Когато ползвания кредит е срещу обезпечение от ДЦК, операторът на Фонда незабавно изпраща до управление “Фискални услуги” съобщение за отказ от приключване на сделката. В този случай управление “Фискални услуги” незабавно канцелира сделката за обратно изкупуване на ДЦК и уведомява Банката – длъжник за отказа..
2. Когато кредитът е обезпечен с евро, операторът на Фонда незабавно уведомява банката-длъжник за прекратяване на сделката поради невъзможност за нейното приключване.

(5) При получаване на уведомление за прекратяване на сделката по реда на предходната ал. 4, точка 1 и 2, банката-длъжник изписва незабавно от актива си предоставените като обезпечение ДЦК или чуждестранна валута и, респективно, заличава в пасива си кредитното задължение към Фонда.

Погасяване на ползвани кредити от Фонда за сметка на предоставеното обезпечение

Чл. 14. (1) В случаите по член 13, ал. (4), точки 1 и 2 предоставеното обезпечение се предлага от оператора на Фонда незабавно за продажба на междубанковия пазар по правила, приети от Управителния съвет .

(2) Ако получената сума от продажбата на обезпечението надвишава сумата на кредита и начислените лихви, разликата се възстановява на банката-длъжник.

(3) Ако обезпечението не бъде реализирано до 15.00 часа на същия ден, се пристъпва към уреждане на задължението, като всяка банка откупува от Фонда съответна част от придобитото обезпечение, пропорционално на дяловото ѝ участие, по цена, която осигурява пълно възстановяване на задължението, без начислените лихви по кредита.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Настоящият правилник е приет с решение от 14.04.2003 г. на Управителния съвет на Резервния обезпечителен фонд и влиза в сила от датата на въвеждане на RINGS в редовна експлоатация. Изменен и допълнен с решение от 20.05.2010 г. на Управителния съвет на Резервния обезпечителен фонд.